

Ruska ofenziva se vali preko poljske meje

Župan Lausche imenovan od Roosevelta v odbor za proučevanje plemenskih razmer

Odbor, sestojč iz treh mož, bo preiskoval obtožbo, da železnice v južnih državah prakticirajo diskriminacijo proti zamorskim delavcem

Včeraj je predsednik Roosevelt imenoval župana Lauschea za člana posebnega odbora, sestojčega iz treh mož, ki bo preiskoval obtožbo proti 16 južnim železnicam in več železničarskim unijam, da diskriminirajo proti črncem, ki so zaposleni pri omenjenih železnicah.

Obtožba proti železnicam in unijam je naperil predsednikov odbor za pobijanje plemenskih predsodkov pri delu.

Naznanilo iz Bele hiše opozarja, da imenovanje posebnega odbora ne pomeni, da je redni odbor potisnjen na stran. Posebni odbor je bil imenovan izključno za preiskovalne svrhe.

Novo spričevalo županovega gleda v Beli hiši

To imenovanje je nov dokaz, da so oči Bele hiše obrnjene na clevelandskega župana, ki je pri zadnjih mestnih volitvah zmagal s 70-procentno večino, s katero se je Lausche uveljavil kot ena najmočnejših demokratičnih osebnosti v deželi.

Kakor je znano, je bila administracija v Washingtonu, ki je vpivala, da je bilo preteklo pomlad županu Lauschetu poslano vabilo od britske vlade, da napravi turo v Anglijo kot del vojnega prizadevanja, katero pa je moral Lausche opustiti radi stavke, ki je grozila pri cestni železnici.

Lausche je včeraj izjavil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da vsako nalogo, katero mu poveri predsednik, izvrši po svoji najboljši sposobnosti.

Ostala dva člana posebnega odbora, ki bo preiskoval obtožbo diskriminacije proti zamorskim delavcem, sta sodnik Walter P. Stacey iz Raleigh, North Carolina, in zvezni okrožni sodnik William H. Holly iz Chicago.

Kot razvidno iz pisma, ki je bilo v tej zvezi objavljeno v Beli hiši, bodo vsi trije člani posebnega odbora pozneje poklicani v Washington, da se sestanejo s predstavniki železnice in železničarskih uni.

Ameriški rušilec zletel v zrak

NEW YORK, 3. januarja. — Danes se je na krova nekega ameriškega rušilca, ki je bil zasidran blizu Sandy Hook, primerila eksplozija, ki je povzročila potopitev bojne ladje.

Vzrok eksplozije ni znan. Večji del posadke, ki je štela 163 mož, je bila rešena, toda med njimi je bilo 108 poškodovanih. Poškodbe nekaterih so kritične.

PREHLAD DRŽI ROOSEVELTA V POSTELJI

WASHINGTON, 3. januarja. — Predsednik Roosevelt, ki je že par dni prehlajen, je ostal še nadalje v postelji, dasiravno se je njegovo stanje izboljšalo. Dali bo osebno prečital poslanico na kongres, ki se snide 11. januarja, odvisi od razvoja njegovega zdravstvenega stanja.

Najvišja sodnija odobrila znižanje plinskih cen

Najvišja sodnija Zed. držav je včeraj podala važno odločitev, s katero je odobrila drastično znižanje plinskih cen, ki jih računa Hope Natural Gas Co., kar pomeni da bodo prebivalci Clevelanda, Akrona, Pittsburgha in drugih mest v Ohiju, Pennsylvaniji in West Virginiji, ki rabijo plin omenjene korporacije, prihranili letno \$3,600,000.

Korist od te odločitve bo imel tudi Cleveland, ker East Ohio Gas Co., ki je kontrolirana od zgoraj omenjene plinske korporacije, nabavlja 70 odstotkov vsega plina, ki se ga rabi v našem mestu od Hope Natural Gas Co.

Obe omenjeni družbi sta bili do nedavnega last Standard Oil Co. v New Jersey, sedaj pa sta lastovani od nove korporacije Consolidated Natural Gas Co.

Odločitev federalne komisije potrjena

Najvišja sodnija je včeraj ovrgla odločitev zveznega prizvignega sodišča ter odobrila redbo zvezne komisije za električno in plinsko silo, glasom katere je bilo Hope Natural Gas korporaciji ukazano, da pri prodaji plina East Ohio Gas korporaciji na debelo zniža ceno iz 36 centov na 29 centov za tisoč kubičnih čevljev plina.

Zadeva se je nahajala pred sodnijami več let, in vtis obstoji, da bodo konzumenti plina v Clevelandu in drugod vsled odločitve upravičeni do povračila od računov, ki so jih plačali za plin od časa, ko je zvezna komisija odredila redukcijo cen. Na ta način utegnejo Clevelandčani dobiti več milijonov dolarjev povračila.

Lucak in DeRighter sta zmagovalca

Clevelandski demokratje v mestni zbornici so snci navzlic veliki zmešnjavi, ki je čisto med njima na komediji, izpolnili prvotni sklep ter izvolili svojega lastnega predsednika zbornice, kakor tudi mestnega klerka. Novi predsednik je councilman Michael M. Lucak, iz 28. warda, za klerka pa je bil izvoljen državni poslanec John T. DeRighter, proti kateremu je bilo nekaj opozicije, ker je zadnji čas bival v East Clevelandu.

Lucak je ruskega porekla, dočim je DeRighter litvinske narodnosti. To sta najvažnejši poziciji v mestni zbornici, in dejstvo, da sta jih dobila Lucak in DeRighter, je nov dokaz, kako se takozvani tujezemski element v Clevelandu čedalje bolj uveljavlja v političnem življenju Clevelanda.

NOVOROJENCEK

Pri družini Mr. in Mrs. Frank Ponge, 1191 E. 60 St., so se pretekli petek, na starega leta dan, zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka. Dekliško ime matere je bilo Zamej. Čestitamo!

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Zgornja slika predstavlja Josipa Vidmarja, predsednika izvršnega odbora Slovenske narodne osvobodilne fronte. Vzeta je bila avgusta meseca 1939 v Švici. Vidmar je bil na poti iz Jugoslavije v Francijo. Snel jo je Zdenko Sajovic, tedaj v Franciji živeč Slovenec, ki se sedaj nahaja v Ameriki in je uposlen v uradu vojnih informacij v New Yorku. Klisej je SANSu poslal Združeni odbor jugoslovanskih Amerikancev, 1010 Park Avenue, New York, N.Y.

SEJA SIRSEGA ODBORA

V soboto 8. januarja ob 9. dopoldne se prične prvo zborovanje vseh odborov Slovenskega ameriškega narodnega sveta v hotelu Sherman, Randolph & Clark, Chicago, Illinois. Na to zborovanje so bili povabljeni člani eksekutivnega, širšega in častnega odbora ter namestniki. Pričakuje se, da se pretežna večina udeleži. Ob 1. popoldne bo servirano v hotelu skupno kosilo. Tisti, ki se še niso prijavili, naj to storijo čim prej. Domete se, da se bo seja vršila tudi v nedeljo.

Za isti večer (8. januarja) so lokalne podružnice SANSa in JPO-SS sklicale javen shod v dvorani SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave. Glavna govornika bosta Etbin Kristan, predsednik SANSa, in Louis Adamič, častni predsednik in predsednik Združenega odbora jugoslovanskih Amerikancev. V srbo-hrvatski bo govoril tudi rev. Strahinja Maletič, srbski duhovnik iz W. Aliquippa, ki je upravitelj urada Združenega odbora in njegov organizator. Nastopili bodo tudi pevski zbori ter posamezniki z zanimivimi točkami, tako da bo program res pester in poln užitka. Po programu bo ples in prosta zabava. Vstopnina je prosta. Ves prihodek je namenjen SANSu.

APEL ZA USTANOVITEV PODRUŽNIC

Leto dni je minilo, odkar je bil ustanovljen Slovenski ameriški narodni svet. V tej dobi se je ustanovilo po raznih naselbinah Zedinjenih držav 97 podružnic, ki so se priklopile SANSu. Toda mnogo naselbin je še, ki se niso odzvale in še ničesar storile, da bi podprle gromotno in moralno veliko delo, ki ga SANS vrši. Zadnji čas je, da se vsi Slovenci prebudimo in postanemo aktivni. Zeleti je, da število naših podružnic poraste, se podvoji... ustanovite jo, kjerkoli mogoče. Za podatke se obrnite v naš urad. Baš sedaj, ko se vrši v stari domovini odločilni boj za življenje ali smrt, za svobodo ali sužnost, za demokracijo ali diktaturo, je potrebno, da smo tudi slovenski Amerikanci zedinjeni, močni in v eni izmed Grdinovih trgovin.

GRDINOVI KOLEDARJI

Tvrdka A. Grdina in sinovi sporoča, da je včeraj prejela svoje regularne stenske koledarje, katere vsak sedaj lahko dobi. Dobite jih ako se zglasite v eni izmed Grdinovih trgovin.

Ali bodo vojaki v jeseni volili?

Iz Columbusa se poroča, da bo gov. Bricker sklical državno zakonodajo k izrednemu zasedanju, da se sprejme zakon, ki bi omogočal vojakom v aktivni službi udeležiti se predsedniških volitev v jeseni in da se odstrani tehnične zapreke, ki sedaj obstoje tozadevno.

Kakor znano, je skušal to vprašanje rešiti kongres v Washingtonu, toda zakonski načrt, glasom katerega bi volitve med vojaki nadzirala posebna zvezna komisija, je bila od koalicije nazadnjaških demokratov in republikancev poražen. Splošen vtis obstoji, da je reakcija ubila zakonski načrt, ker je prepričana, da je večina vojakov naklonjena sedanji administraciji, in da bi predsednik Roosevelt, za slučaj, da bi iznova kandidiral, dobil veliko večino od strani vojakov.

Ker se Bricker sam poteguje za republikansko predsedniško nominacijo, mu seveda ne kaže drugega kot da skliče državno zakonodajo v izredno zasedanje, da glasuje o zadevi. Zelo dvomljivo pa je, da se bo to zgodilo po številnih drugih državah. Reakcija bo tako preskrbela, da bodo fantje, ki se borijo za ohranitev demokracije na indirektni način oropani volilne pravice.

ARGENTINA PRIZNALA NOVI REŽIM BOLIVIJE

BUENOS AIRES, 3. januarja. — Argentina je danes postala prva vlada, ki je priznala novi režim, ki je nedavno z revolucijo prevzel vladu v Boliviji. Ta potrjuje vtis, da je novi režim naklonjen ošiču in da je bila revolta izvršena s sodelovanjem Argentine, ki je edina južno-ameriška država, ki ni napovedala vojne Nemčiji in Japonski.

750 milij v manj kot letu dni

V teku manj kot enega leta, ko so Nemci doživeli svojo največjo katastrofo pred Stalingradom, je general Vatutin osvobodil Harkova in Kijeva, povedel svoje čete 750 milj daleč proti zapadu.

NEMŠKI BEG NARAŠČA; 6,000 NACIJEV UBITIH TEKOM DNEVA

Topniške salve zmagoslavja zagrmel v Moskvi, ko so Rusi osvobodili obmejna mesta

MOSKVA, torek 4. januarja. — Danes zgodaj zjutraj je bilo uradno naznanjeno, da so Rusi prestopili staro rusko poljsko mejo.

Prednje straže sovjetskih sil so prekoračile bivšo mejo, potem ko so Rusi zavzeli mesti Novograd-Volinski in Olevsk, ki ležita v neposredni bližini stare meje.

Po zavzetju Olevska so Rusi udarili naprej ob progi med Kijevom in Varšavo. Na levi od te sile so Rusi zavzeli mesto Emlčino, ki leži 28 milj južnovzhodno od Olevska.

150 milij od invazijske črte

To pomeni, da se na tem sektorju Rusi nahajajo 150 milj od črte, na kateri so Nemci v juniju 1941 pričeli invazijo Rusije. Rdeča armada obenem prodira iz Deržinska, 35 milj južnovepadno od Žitomira, in kakorkaže, so Nemci brez moči, da bi ustavili ruski valjar, odkar so v bitki zapadno od Kijeva izgubili osem divizij tankov in 12 divizij pehote.

Sovjetski buletin, ki je bil objavljen danes zgodaj zjutraj, poroča, da so Rdeče čete v svojem neustavljivem prodiranju tekom zadnjih 24 ur pobili 6,000 Nemcev.

Predajajo se cele nemške stotnije

Polnočni komunique Rdeče armade pravi, da je to brez dvoma največji polom, ki so ga doživeli Nemci izza Stalingrada. Predajajo se cele nemške stotnije, vojaki mečejo puške proti prestopajo k Rdeči armadi.

Padec važnega Novograd-Volinskija, kjer se nahaja važno železniško križišče, je naznanil maršal Stalin s posebnim dnevnim poveljem, nakar so v Moskvi zagrmel topniške salve zmagoslavja; ukazanih je bilo 12 salv iz 124 topov.

750 milij v manj kot letu dni

V teku manj kot enega leta, ko so Nemci doživeli svojo največjo katastrofo pred Stalingradom, je general Vatutin osvobodil Harkova in Kijeva, povedel svoje čete 750 milj daleč proti zapadu.

Sedaj se Rusi pomikajo na 60 milj široki fronti proti Berlinu, ki leži manj kot 600 milj zapadno.

Ofenziva proti Rumuniji

Dalje na jugu Rusi stalno prodirajo naprej proti reki Bug, nedaleč od romunske meje. Zadnja poročila s tega sektorja javljajo, da se ruske čete nahajajo samo 20 milj od železniške postaje Vinice ob gornjem Bugu.

Nemci v dneperskem kolenu stoje pred težavno odločitvijo: morajo se ali čim hitreje umakniti iz južnozaprane Ukrajine ali pa podvzeti proti-napade ter v ta namen uporabiti rezerve, ki jih bodo težko pogrešali.

Sodi se, da imajo Nemci v južni Rusiji med 500,000 in 750,000 mož, v katerem številu

so vključene čete, ki so odrezane od zaledja na Krimu.

70 krajev okupiranih v Baltiku

Na baltiki fronti je druga ruska armada včeraj osvobodila 70 naseljenih krajev severno od Nevela. S to potezo je gen. Bagramijan očividno ojačil svoje desno krilo, predno nadaljuje s pohodom proti Latviji, ki leži 45 do 50 milj zapadno.

Na tem sektorju je bilo ubitih 1,600 Nemcev. En nemški bataljon je bil popolnoma uničen, ko so Rusi vpriporili nenađen napad preko enega izmed zamrznjenih jezer.

Naročniki pozdravljajo

Iz Little Falls, N. Y., se je oglasil naš naročnik Mr. Ferdinand Silc, ki piše: Vas lepo pozdravljam in vam voščim vsele božične praznike ter novo leto. Priložil je svojo za ponovitev svoje naročnine za eno leto.

Naš dolgoletni naročnik Mr. Joe Skrobot, ki živi na R. F. D. 1, North Jackson, Ohio, se je tudi oglasil. Poslal je naročnino za eno leto, in skupno s svojo družino vošči srečno novo leto vsem.

Rojak Frank Kern, ki biva v Windsorju, Canada, se je pred časom naročil na naš dnevnik. Sedaj je naročnino ponovil in isti dodal sledeče vrstice: Želim vam vsem v uredništvu srečno in veselo Novo leto 1944, in skrajšno zmago naših bratov Slovanov v domovini.

V BOLNISNICI

Včeraj je bil odpeljan v Polyclinic bolnišnico, kjer se bo moral podvreči operaciji, rojak Joe Gimpel, stanujoč na 15713 Huntmere Ave. Obiski niso dovoljeni. Želimo, da bi operacijo srečno prestal, ter da bi se mu zdravje čim prej povrnilo!

BOLEZEN

Poznana Mrs. Mary Starman, 15703 Waterloo Rd., se nahaja pod zdravniško oskrbo na svojem domu, kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Želimo ji skrajšnjega okrevanja!

DODATNO POROČILO

Dodatno se nam poroča, da zapušta pokojni Michael Mauer, o čigar smrti smo včeraj poročali, soprogo Anno, rojeno Hein.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

"New York Times" o sporu med Poljsko in Rusijo

II

Prva teh dveh nevarnosti je, da bodo Poljaki, v prepričanju, da je pomoč od vsake druge strani nemogoča, skušali spraviti svoj slučaj pred ameriške volilce ter ga zanesti v prihodnje predsedniške volitve. So gotove važne države—med njimi New York, Illinois, Pennsylvania in Michigan—v katerih bi "poljski glasovi" v slučaju, da bi bili obe stranki skoro enako močni, utegnili biti odločilen faktor. Tega se zavedajo vsi politiki, in v letu 1944 bodo vsi izpostavljeni skušnjavi, ribariti v kalnih vodah. Dobijo se republikanski politiki, ki utegnejo pronaesti za dobičkanosno, da v prihodnjih volitvah iz čisto strankarskih razlogov nastopajo kot zagovorniki Poljske proti Rusiji, sledeč teoriji, da je "poljske glasove" lahko obrniti proti sedanji administraciji.

Posledice takega političnega zavezništva, za slučaj da bi bili poljski voditelji pripravljeni na kaj takega, bi bile v vseh ozirih obžalovanja vredne. Razdvojilo bi ameriško ljudstvo z ozirom na vprašanje naše zunanje politike. Dežela bi se razdelila v dvoje taborov—v tabor poljskih simpatičarjev in tabor ruskih simpatičarjev. Konec bi bil lahko ta, da bi Poljaki od tega ne imeli nobene koristi, obenem pa bi se ubila vsaka možnost za prijateljske odnose z Rusijo v povojnih letih.

Druga nevarnost je, da bodo Rusi sami ubili tako možnost, ako bi se odločili zavzeti stališče, da je rešitev poljskega problema izključno njihova zadeva, ki jo bodo obravnavali na svoj način in kakor se bo njim samim zdelo prav, ne glede na to, kakšen učinek utegne tako ravnanje imeti na ameriški sentiment.

Taka rešitev je brez dvoma mogoča, ako Rusi tako želijo. Povsem očitno in resnično je, da Zedinjene države ne bodo nikdar poslale armade, ki bi branila vzhodno poljsko mejo. Ampak na tak način dosežena rešitev bi mogla imeti slabe posledice tako za Rusijo kot Zedinjene države. Medtem ko bi Rusija brez dvoma z lahkoto dobila svojo "strategično mejo," bi obenem izgubila podporo ameriškega javnega mnenja, in s tem zagotovilo ameriške pomoči v slučaju nove vojne, ako bi v tej deželi prodrla prepričanje, da je bila izravnavna dosežena samostalno, brez ozira na legitimne interese Poljske in naključno ljubljano, podanim v Atlantskem čarterju.

V takem slučaju bi akcija Rusije v Zedinjenih državah rodila cinično razpoloženje glede značaja povojnih ureditev in pognala ameriško javno mnenje v izolacijsko smer.

Sedaj je že prepozno, da bi se poljsko-ruski spor rešil v podrobnosti, predno naglo napredujoče ruske armade prekoračijo staro poljsko mejo. Kar pa je mogoče in se more pričakovati, in kar bi pripomoglo več k užititvi rusko-ameriškega prijateljstva v bodočnosti, je to, da bi ruska vlada podala načelno izjavo z ozirom na svoje stališče napram Poljski v popolnem soglasju z duhom Atlantskega čarterja. Ruska vlada bi to mogla napraviti, ne da bi bil radi tega prizadet njen ugled in brez vsake nedoslednosti, kajti sovjetsko-poljski sporazum z dne 30. julija 1941 izjavlja, da "U.S.S.R. priznava, da so sovjetsko-nemške pogodbe iz leta 1939 glede teritorialnih sprememb na Poljskem izgubile svojo veljavnost."

Atlantski čarter sam vsebuje besedilo za tako izjavo. Treba bi bilo edino specifično uporabiti za slučaj Poljske načelno deklaracijo čarterja, da Rusi ne zahtevajo "nobenih teritorialnih sprememb, ki bi ne bile v soglasju s svobodno izraženimi željami prizadetih ljudstev"—z drugimi besedami, da ne želijo inkorporirati v rusko državo in sovjetski sistem nobenega ljudstva, ki ni pripravljenost stopiti vanj prostovoljno, na podlagi svobodnega plebiscita, ki bi se izvršil pod pokroviteljstvom poglavitnih tovarišev Rusije v evropski vojni.

Taka izjava od strani maršala Stalina ob tem času bi napravila na svet globok vtis. S tem činom bi se napravilo konec vsemu rusko-poljskemu sporu, kajti Poljaki bi bili primorani sprejeti tako izjavo v dobri veri. S tem bi se zaprlo zadnja vrata vztrajnim prizadevanjem nemških propagandistov. Že sedaj visoki ugled Rusije v tej deželi bi se povzpelo na še višjo stopnjo zaupanja in razumevanja. Za Rusijo bi to utegnlo pomeniti izgubo nekaj kvadratnih milj zemlje na "strategični" meji. Toda nove in revolucionarne taktike zračne vojne so napravile par kvadratnih milj ozemlja nekaj skoro brezpomembnega, in napram tej izgubi bi Rusi lahko računali, da imajo veliko vojaško silo Zedinjenih držav na svoji strani kot svojo zaveznico, za slučaj, da bi njihovi zapadni meji pretela nova nevarnost.

Na tehničnici je mnogo tako za Ruse, kakor tudi za nas. Prilike za državništvo so neoporekljive.

Urednikova pošta

Frispevki pri podružnici 48 SANSa, okrožje Waterloo
 Cleveland, Ohio. — Sledeči zastopniki so bili aktivni v mesecu decembru pri tej podružnici:

Anton Bokal nabiralec. Prispevali so sledeči:
 Po \$5.00: Anton Bokal in Frank Komidar — Frank Gačnik \$2.00.

Po \$1.00: Ivan Kapelj, Anton Baraga, John Čopić, Frank Ludvik, Val. Kočar, Martin Sireel, Jos. Koprce, Anton Kern in Fr. Susteršič. — John Ilvar 50c. Skupno \$21.50.

Anton Skapin nabiralec. Prispevali: Chas. Suša \$5.00; Krist Lokar \$2.00; po \$1.00 Jos. Kartelj, Aug. Stokel in Kristina Skapin. — Skupno \$10.00.

Izročeno začasnemu tajniku J. F. Durn. (nabiralec). Društvo Friendship Grove šte. 125 W. C. \$5.00; Dr. V. Boj šte. 53 S. N. P. J. decembarska članarina \$12.50; Slov. pev. zbor "Slovani" izročil Jos. Vičić \$37.00 in sicer je društvo samo prispevalo \$25.00 in ostala vsota je bila nabrana med pevci zbora.

Družina Frank Dacar \$5.00; John Česnik \$1.00.

Anton Janković je izročil: — (prispevala) Mrs. Gerlica \$1.00 ter Frank Bečaj \$2.00, Mrs. Erate \$1.50.

Torej skupno zbranega v mesecu decembru pri šte. 48 SANSa \$96.50.

J. F. Durn, začasni tajnik.

Ni vsak za vojne pilota

Velika Britanija je do skrajnosti napela svoje sile, da bi se oborožila, kakor bi morala biti oborožena že pred začetkom te vojne. A čeprav hiti v tem pogledu, kolikor ji je le mogoče, ne zanemara vprašanja kakovosti svojih proizvodov. Posebno pri letalih pregledujejo in preizkušajo strokovnjaki vsak stroj, vsak sestavni del stroja, vsak vijak in najmanjši delček, preden ga dajo v rabo. In še večja pažnja, če je to mogoče, se posveča izbiranju ljudi za aviacijo.

Velikansko število mož se je prijavilo za vojne pilote, toda le malokateri se sprejmejo po nešteto preizkušanjih, ki jih mora opraviti. Kandidate pregledujejo najprej optiki, potem jim pregledajo specialisti pljuča, srce, ušesa, nos in grlo. Mnogi kandidati odhajajo razočarani, ker jim je zdravnik ugotovil kakšen majhen nedostatek, o katerem niso prej ničesar vedeli.

Za pilote izbirajo samo fizično in duševno najsposobnejše ljudi. Na deski poleg čakalnice je narisanih toliko pregrad, kolikor mora vsak kandidat vzdržati preizkušnje. Uspehe pregledov vnašajo v pregrade za poročila — le za malokateri-

ga moža dosežejo do konca, kar pomeni, da je kandidat prebil vse preizkušnje.

Nekateri se izkažejo sposobni za letalske strelce, toda kot piloti ne prihajajo v poštev. Tisti, ki ne opravijo vseh preizkušenj zaradi majhnih nedostatkov, lahko ostanejo v aviaciji, toda v drugih funkcijah, lahko pa stopijo tudi v kakšno drugo vojno službo.

Preizkušnje so dandanes malo drugačne, nego so bile še pred kratkim. Kandidatu ni treba več tekati po stopnicah, da bi se preizkusilo njegovo srce, tudi ga ne obračajo več na posebnem stolu na vse strani, da bi ugotovili, koliko lahko vzdrži, ne da bi se onesvestil.

Najprej pregledajo kandidatu oči. Pregled je videti enostaven, toda zdravniki specialisti možu najpazljiveje preizkušajo sposobnost očesnih mišic in sposobnost njegovega vida za reakcije, zlasti pa brzino, s katero reagira na kakšno iznenadenje.

Kandidata preizkusijo potem sedečega z zaprtimi očmi. Zdravnik povzroči s posebnimi pripravami lahke zvočne tresljaje, moči.

Potem premikajo pred njegovimi očmi kak blesteč kovinast predmet, najprej s te strani kandidata, potem z druge. Kandidat mora z zaprtimi očmi spoznati vedno točno smer.

Nato mu izmerijo z "avdiometrom" jačino sluha za zvoke zelo različnega števila tresljajev na sekundo. Pri tem se ne sme pojaviti noben "gluh" ali "ostri kot" sluha, kajti takšni nedostaki bi pilotu lahko postali usodni v borbi s sovražnimi aparati. So ljudje, ki posejane zvoke tako jasno dojemajo, da drugih zvokov istočasno ne morejo slišati. Takšni ljudje niso sposobni za britske vojne pilote.

Sledijo preizkušnje srca in pljuč. Kandidat mora ob robu stola napraviti šest počepov na eni sami nogi. Takoj nato mora z vso silo pihniti v gumasto cev. Ta preizkušnja je zelo težka, ker utripuje srce divje že zavoljo počepov, a pljuča so vzne- mirjena s hitrim dihanjem. Toda živosrebrni steber na drugem koncu cevi se mora dvigniti do določene meje, drugače kandidat pri tem izpitu pade. Pljuča z zrakom in ga zadržati celo minuto. Pritisk zraka pri izdihavanju merijo s posebno pripravo. Kandidat mora biti isto tako sposoben, da vzdrži s pihanjem v nasprotno smer pritisk zraka, ki ga poseben aparat potiska na drugem koncu v cev. Ena najtežjih nalog je ta, da mora kandidat za določen čas, najmanj pa eno minuto, s pihanjem v cev obdržati živosrebrni steber pod pritiskom 40 stopinj. Pri tej preizkušnji pada največje število kandida- tov.

Nato se mora kandidat postaviti z zaprtimi očmi na eno nogo in ne dihati. V tem položaju mora dvigniti najprej z eno roko, potem z drugo nekolikokrat do višine ramen posebno

ploščo, na kateri je jeklen valj. Rok pri tem ne sme upogniti in valj se mu ne sme skotaliti s ploščo.

Nato mora z zaprtimi očmi vzdolž preme črte. Imeti mora vse zobe zdrave. Sposoben mora biti, da čuje najtišji šepet v sobi na daljavo pet metrov. Dober krvni pritisk, zdravo srce, močna pljuča in pred vsem brzina prisebnosti in orientacije so glavni pogoji za pilote in ljudi, ki naj v letalu ravnaajo s strojnici in topovi.

Tudi ljudje morajo biti kakor stroji brez napake, če naj bo zmaga v zraku zagotovljena.

FRAN LEVSTIK

Martina Krpana poznamo vsi, saj smo čitali to povest že v ljudski šoli in tudi to vemo, da jo je spisal Franc Levstik. Ne bo odveč, ako prečitamo življenjepis moža — trpina, pesnika, pisatelja, kritika, jezikoslovca in politika —, ki je mnogo pripomogel k razvoju našega slovstva in jezika v drugi polovici prejšnjega stoletja. Saj je on takorekoč začetnik te književne dobe in je dolgo vodil s svojo sicer ostro, a vendar stvarno kritiko vse tedanje slovstveno delovanje. Skozi njega so zrastle Stritar, Jurčič in Krsnik. On je mnogo pripomogel k razvoju Jenka, Gregorčiča in Askercer ter posredno vplival na vse poznejše slovenske pesnike in pisatelje.

Rodil se je 28. septembra 1931. leta v vasi Spodnje Rečje na Dolenjskem, pol ure hoda od fare Velike Lašče, kraj, ki nam je dal že več velikih mož, (na pr. Trubarja, Stritarja) in kjer se, po mnenju nekaterih, govori najčistejša slovensčina. Par let je hodil v velikaško šolo; pozneje prišel v Ljubljano, kjer je stopil 1844 leta v gimnazijo. Napredoval je predvsem v jezikih in je posebno v slovensčini veljal za prvaka med dijaki. Že kot četrto in petošolec je priobčil prve pesmi v "Sloveniji." A že tu je pokazala njegova stroga kritična narava: svoje pesmi je večkrat predelaval, nikoli ni bil sam s seboj zadovoljen, a še manj z drugimi slovenskimi pesniki, ki so se po l. 1848 oglašali z raznimi proizvodi. Napisal je tudi ter vprizoril v Alojzeviču, čigar gojenec je bil, dva dramatična prizora. Ker je zapustil gimnazijo brez mature, ni mogel na vseučilišče. Vstopil je v nemški viteški red, ki ga je l. 1854 poslal na Moravsko v Olomuc na tamkajšnje bogoslovno semenišče. Medtem je izšel v Ljubljani droben zvezek njegovih "Pesmi" (1854), ki jih je mladina navdušeno prebirala. Gimnazijski katehet jih je smatral za pohujšljive ter je dosel, da so bile prepovedane in odvzeti vsi izvodi dijakom. Vrh tega so naznanili Levstikovega semeniškega ravnatelja, da so pesmi razuzdane in ker jih ni hotel preklicati, je moral za- pustiti olomuško bogoslovnico, kjer se je poleg drugega učil tudi češkega jezika.

Naslednja leta se je preživljal kot domači učitelj, bil je v raznih službah, ki niso bile stalne in tudi pošteno plačane ne. Leta 1861 je dobil tajniško službo pri tržaški "Čitalnici," a že leto kasneje je urejeval v Ljubljani Vilharjev politični list "Naprej," ki pa je kmalu prenehal, ker je državno pravdnost napravilo tožbo proti uredniku in lastništvo ter je sodišče oba obsodilo. Nekaj časa potem je bil izbran za tajnika pri "Slovenski matici," a je moral tudi to mesto pustiti, ker tedanje razmere niso "Matici" dopuščale, da bi plačevala taj-

Ranjeni topničar

V eni izmed bitk na Pacifiku je ameriška mornarica po eno urni teški bitki izstrelila iz zraka vseh 70 japonskih letal, ki so skupino ameriških mornarjev napadli. Slika kaže kako se je ranjenega topničarja po bitki odstranilo v bolnišnico.

Ob konsu 1865 je dobil uredništvo velikega Wolfovega slovensko-nemškega slovarja, kar je pa trajalo le par let (do 1869). Naslednje leto je na Dunaju izdal list "Pavliho," a radi ostrih nastopov proti tedanjim razmeram v Ljubljani ni dobil naklonjenosti in podpore; zato je moral "Pavliho" kmalu izostati. Avgusta 1872 se je vrnil Levstik z Miklošičevo pomočjo v Ljubljano kot skriptor licejske knjižnice. Za politiko se ni več brgal; bavil se je z mladinskim slovstvom ter je popravil svoje pesmi in se poglubil v slovensko slovstveno zgodovino, dokler ni 1885 duševno obolel. Iz hudih muk ga je rešila smrt 16. novembra 1887.

Ob času Levstikovega nastopa sta stala v ospredju slovenske javnosti, politično dr. Bleiweis in slovstveno pesnik Koseski, zelo konservativna moža, ki sta bila toliko v političnih kolikor v vseh drugih vprašanjih brez vsakega določenega cilja. Dr. Bleiweis, sicer zelo praktičen mož ni imel smisla za višje književne potrebe in tudi politično pod njegovim vodstvom ni prišlo do tistega razmaha, ki so ga tedanje razmere zahtevale, še posebno, ker ni dovolil nikakšne kritike v javnem delovanju. V to mrtvilo je planil mladi in idealni Levstik ter začel vsestransko delovanje, predvsem književno. Gradil je tedanje pesnike, ki so ubirali stopnje za Koseskim, "pesnikom praznih ter puhlih fraz," in ki niso poznali niti jezika. Pa je tudi z vzgledom pokazal kako je treba pisati in kje se je treba učiti jezika. Takoj ob nastopu so izšli trije njegovi spisi: "Napake slovenskega pisanja," "Potovanje iz Litije do Čuteža" in "Martin Krpan," ki so tesno vezani med seboj. V prvem spisu obravnava napake tedanjih pisateljev; v drugem razlaga, da se je treba učiti jezika ob živem viru, to je od nepokvarjene govorice kmečkih ljudi; predvsem na Dolenjskem in Notranjskem; v "Martinu Krpanu" kaže, kako mora pisatelj obdelovati snov. "Učimo se jezika iz ljudstva"; "treba pisati za ljudstvo in zajemati iz ljudstva"; "pisatelj mora ljudstvo poznati mora vedeti kaj ljudstvo misli, kako govori in kako živi!" To so bile njegove zahteve v omenjenih treh spisih.

Tudi v politiki je s kritičnimi razpravami vršil v tistih časih zelo važno delo. Zastopal je odločno pravice Slovencev v jav-

nem življenju. Cilj mu je bila popolna enakopravnost slovensčine in združena Slovenija; to je zagovarjal z vso silo in ostro nasprotoval politikom, ki so se zadovoljevali s trenutnimi uspehi. In to je bilo zanj usodno ker s svojo, sicer vedno stvarno kritiko, se je zelo zameril tedanjim voditeljem, ki so mu zato dovolj grenili življenje, čeprav so priznavali njegove sposobnosti.

V življenju se je boril z bedo čeprav je doživel sadove svojega delovanja: Politično se je ves slovenski narod strnil in velikih ljudskih "taborih" zahteval svoje pravice; v književnosti je prišlo do presenetljivega razmaha; a jezikoslovni smo dobili po njem in njegovih naslednikih izmed vseh Slovanov najčistejši jezik.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

likodušni in da ne nasedemo močni propagandi, ki nas skuša razdružiti. SANS vrši veliko delo. Pomagajte mu!

Naše gibanje

V času od 16. do 30. decembra so nam poslane svoje prispevke sledeče podružnice: šte. 24 SANS, Virden, Ill. \$3.93; šte. 25 SANS, Chicago, Ill., \$12.90; šte. 26 SANS, Salem, O., \$4.30; šte. 27 SANS, Arcadia, Kans., \$10.75; šte. 28 SANS, Pueblo, Colo., \$15; šte. 33 SANS, Bridgeport, O., \$11; šte. 35 SANS, Gary, Ind., \$10; šte. 38 SANS, Acmetonia, Pa. \$26; šte. 40 SANS, Kemmerer, Wyo., \$9.50; šte. 45 SANS, Sheboygan, Wis., \$27.50; šte. 47 SANS, Pueblo, Colo., \$5; šte. 55 SANS, Strabane, Pa. \$200; šte. 67 SANS, Los Angeles, Calif., \$27; šte. 81 SANS, Sheboygan, Wis., \$8; šte. 83 SANS, Walsenburg, Colo., \$5; šte. 90 SANS, Kirksland Lake, Ont., Canada, \$25; šte. 91 SANS, Chisholm, Minn., \$5; šte. 94 SANS, Hostetter, Pa., \$6.

John Petkovšek iz Kokomo, Ind., je nam poslal \$5, ki jih je dobil v povračilo naročnine za Novakov besednjak.

Mrs. Helena Kušar iz Berwyn, Ill., je naklonila SANSu iz izkupička, ki ga je dobila za odev \$25 v božično darilo.

Člani društva šte. 266 SANS, Muskegon Heights, Mich., so po društvem tajniku Antonu Pavlinu poslali tej organizaciji v podporo \$10.00. Darovali so po en dolar Anton Pavlin, Anton Hafner in Mike Stavdohar; Anton in Ana Jordan sta dala \$5, a V. in F. Skofic pa \$2; skupaj \$10.

Tajnik John Shular je nam poslal za podružnico šte. 27 SANS, Arcadia, Kans., \$10.75, kateri denar sta nabrali sestre Ana Bratkovič (Yale) in Anja Shular (Arma) dne 26. decembra na seji kansaške federacije SNPJ.

Predsednik SNPJ Vincent Cankar nam je izročil vsoto od \$659.12, kateri denar je bil med drugo polovico 1943 njemu poslan za SANS.

CIGANKA

POVEST IZ
DOMACIH
HRIBOV

Predstavniki:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

"Prekleti Ravnjak, ti misliš, da si bog! Jaz ti bom pokazal! Ti me ne boš! Tožil te bom."

"Le kar!" je odvrnil Ravnjak, ki se je ves tresel od jeze, "na sodnji se bova šele zmenila. Ti nisi samo prasec, ti si pravi falot. Kadarkoli slečem jopič in ga obesim, si s tacami v mojih žepih. Ali misliš, da sem slep? Danes zjutraj si imel obe taci v Jerčinem košu; kaj si tam iskal?"

"Prekleti vrag, 'Saj nisem oženjen tu, da bi moral ostati pri takih klerikavzarjih. Bom že kaj boljšega našel," je siknil Lisjak.

"Ali misliš, da bi te bil le en dan še pustil pri hiši? Spravi svoje cotovje pa izgubi se! Ti ste dinarje, ki sem ti jih še dolžan, ti bom takoj plačal; potem te ne maram več videti. Če boš čez eno uro še tu, bom hlapcem rekel, da te spodijo, in Sultana bom našel nate."

V durih je stalo več poslov, ki so bili vsemu priče; veseli so bili, da so se rešili nemarnega tovariša. Ta je klet in tekel v hišo po stopnicah v hlapčevsko sobo. Tudi Ravnjak je stopil v hišo, bil je bled ko stena, ustnice so mu drgetale; tako razburjenega ga še posli nikoli niso videli. Vsa v skrbih je stala Pavla za durmi, in ko je prišel do nje, mu je zašepetala po hrvaško:

"Varujte se ga, vas prosim za božjo voljo! Strašno se je rotit. Ta človek bi mogel vse storiti."

"Nikar se ne boj, Pavla," jo je miril in tako pogledal, da ji je udarila kri v glavo. Počasi je odšla v sobo in se jokala.

Gospodar je šel gor po denar. Šele čez kakih deset minut se je vrnil in stopil v kuhinjo, izročil denar materi in ji dejal, naj izplača kosca, ker falota noče več videti. Ko je odhajal iz kuhinje, ga je med vrati srečala Pavla. Znova je zardela in mu hotela nekaj reči. Še preden je mogla z besedo, iz ust, se je iz temnega kota pod stopnicami zagnalo nekaj sivega: to je bil Lisjak, ki se je z nožem v roki zapodil proti Ravnjaku. Nekaj časa je bil Ravnjak kakor vkopan, potem se je umaknil in ozrl, s čim bi se mogel braniti. Toda vse je bilo prepozno in nož bi mu bil že davno prej tiščal v prsih, preden bi se bil mogel zbesnlega človeka ubraniti, če bi se ne bilo zgodilo nekaj nepričakova-

Članstvo 4-H organizacije obdržava 22. konferenco

Na 22. letnem zborovanju narodnega 4-H kluba v Chicagu, se je poročalo o nekaterih posebnosti, ki so jih člani, poljedelski delavci, dosegli. Poročano je bilo, da se je pridelalo nad 5,000,000 bušjev poljskih pridelkov, 12,000,000 funtov "peanuts," "soybeans," itd.; zredilo se je 600,000 glav živine za meso, 90,000 glav živine za mlekarstvo, 9,000,000 kokoši, purmanov, rac, gosk, itd.; ter konserviralo 15,000,000 steklenic jedil, ki se dobro ohranijo s konserviranjem. Zgornja slika kaže pet izmed onih, ki so dobili prvo nagrado v kontestu za konserviranje. Spodnja slika na levi strani kaže 18-letnega Kennetha Discha, z Evansville, Wis., čigar koštruni so dobili prvo nagrado v junior kontestu, spodaj na desni pa je Carl McIntyre, mladenič z Corning, Mo., ki je zredil najlepšega prašiča.

Army Constructs "Model" Underground Hospital

A three-ward underground hospital, complete with X-ray equipment and facilities for operating was dug out of the sandstone and solid rock at Camp Joseph T. Robinson, Ark. Each of the three wards are about 12 feet high by 10 x 20 feet in area, and are connected with each other by tunnels, which in turn connect with a passageway leading to the upper ground. It is estimated that a similar installation could be built in the field under combat conditions in 24 hours. Photo shows a view of one of the underground wards, with simulated casualty cases undergoing treatment.

"Ali vas ni?"

"Ne, mene ni! Ampak tebe, tebe!" je odvrnil.

Tedaj ji je dahnilo zadovoljno veselje na obraz in rekla tako mehko, kakor ni bila njena navada:

"Ubogi otrok, kaj so ti stori-li! Ali te hudo boli?"

"Boli že," je šepetala Pavla, "toda nobeden ni kriv kakor ti-si Silvester. Vsi so mi dobri. Botra, zahvaliti se jim morate, kajne da?"

"Kje je oni?" je v strahu vprašala.

"Odšel je, nič se ne boj več!" jo je tolažil gospodar.

Zdaj je hotela vstati, pa je zastokala in se zvrnila nazaj.

"Hudo boli," je tožila. "Zabodel me je."

"Le mirno leži, Pavla," jo je opominjal Ravnjak. "Poslali smo po doktorja; kmalu pride." Komaj je to izrekel, že je zuna-j pred durmi oživel. Prihite-la je Urška, za njo zdravnik, s tem pa Jerca, ki je bila mimogrede pri Mlinarju in je tu iz-vedela za nesrečo.

Ravnjak je stopil zdravniku nasproti in mu je na kratko po-vedal, kaj in kako se je zgodilo.

Na Jerčinem obrazu je divja-la prava burja.

"Še danes zjutraj sem rekla Nani, da bo nesreča," je godr-

TINČKOVO VOŠČILO TETI ZA GOD

Zgodaj zjutraj — že ob sedmih mama Tinčka je zbudila, šopek rož mu v roke dala, potlej pa mu je dejala:

"Tinček, teti pojdeš voščit, ki god danes svoj praznuje... Vzemi dežnik, ker dežuje... In med potjo nase pazi, nič po blatu mi ne gazi!"

Teti pa takole reci: "Bog vas živi, ljuba teta, še na mnoga, mnoga leta!" Potlej ji podaj cvetlice in poljubi jo na lice!"

"Bom, bom," Tinček mami reče in na hišni prag brž steče; tukaj dežnik svoj razgrne, mamo svojo še pozdravi — in po cesti se odpravi.

Glejte Tinčka, kako modro pod dežnikom v dežju hodi! Nekaj mu po glavi blodi... Sam pri sebi premišljuje, čelo guba in modruje:

"Bogve, koliko bombončkov letos mi bo teta dala... Morda mi bo darovala polno pest jih... in rožičev, čokolade, fig, rogljičev..."

Tako Tinček sam pri sebi o dobrotah premišljuje in naklepe divne kuje... A nesreča ne počiva: kjer ne misliš, tam se skriva!

Sredi ceste se spotakne Tinček naš in v blatu lice si omoči in cvetice... — Zbogom fige zdaj, rožici, čokolada in rogljiči!

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju

KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani

SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite, PR. 6100 za odpremo

KOSITRNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih
na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

Oglašajte v... Enakopravnosti

I've been looking at a car that wasn't there

I WENT window shopping again yesterday.

I stared into a big, empty automobile showroom downtown—and pretty soon I saw a car.

She was kind of different from the bus I'm driving now. She was long, sleek and powerful-looking. The windshield went clear around her. There were no gears to shift. The cooling system was sealed—you never touched it.

She had synthetic rubber tires that wear like iron. And fast? Man! With that new high-octane gas her motor certainly packed a beautiful punch!

So—I made up my mind to buy her, then and there. And I will, too. One of these days, after the war's been over for a while, I'll walk in and drive her home. And I'll slap the money for her right down on the counter.

You see, I'm in the Payroll Savings Plan. Been in it ever since it started in

my plant. Every single payday, I'm tucking away all I can in War Bonds.

That money's going to come back to me in ten years—and bring more money with it. Four dollars for every three.

I get a real kick out of thinking how that money's piling up for me. Money that's going to let me have some of the things I've always wanted to have—do some of the things I've always wanted to do.

Chances are, you're already in the Payroll Savings Plan—buying War Bonds—doing your bit. But don't stop there. Raise your sights! Do your best!

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

BACK THE FIGHTING MEN WITH FIGHTING DOLLARS

SQUIRE EDGEGATE—Taking the Joy Out of Politics for Women

BY LOUIS RICHARD

GOSPA VERA

FRANCE BEVK

(Nadaljevanje)

Šla je v spalnico. Tam se je mimogrede pogledala v zrcalo. Bila je bleđa. Legla je na posteljo in se oklenila blazin, da bi zadržala drget telesa. Ni bilo mogoče.

Mrzlina, ki jo je obvladala vso, je tresla njo in posteljo. Zobje so ji šklepetali. Imela je občutek, kot da se hoče iztrgati srce in drobno iz telesa; krči so bičali telo.

Mislila je na vse, na smrt, na moža... Tisoč predstav je šlo bliskovito in brez zveze skozi možgane, dokler se ji niso ulile solze, ki so močile lica, lase, blazine.

Polagoma se je telo umirilo, zaspala je v strašne sanje.

2.

Ko se je Vera čez pol ure prebudila, je bila izmučena.

Srce je oklepal tesen obroč, le prsi so dihalo svobodneje. Gledala je okrog sebe in zbirala misli, ki so bile razsekane.

Polagoma ji je prihajalo v zavest, kaj se je bilo zgodilo. Posamezni kosi so se združevali v celoto.

Jedva ta hip so bili njeni možgani zmogni, da so predstave približno uredili in jih znali presojati.

Poklicala si je v spomin besede, ki sta jih govorili ženski na balkonu. Premislila je možnost, da bi bile izgovorjene besede resnične, a ta misel v tem hipu ni našla opore v nji.

Ko je privabila pred svoje duševne oči podobo visokega moža, s črno brado in prijateljskim pogledom, se ji je zdela ta misel nagnusna in pregrešna.

Koliko je splet in praznih marenj, ki jih skoti dolgočasje in samota ženskega življenja! Spomnila se je na lastne sodbe o ljudeh; pozneje jih je zavrgla in se jih je sramovala v dnu duše.

Kako naj jo vara on, ki ga ljubi in veruje vanj bolj nego v Boga? On, Tomo, ki jo je nosil na rokah in bral slednjo željo v njenih očeh?

Kadar je prišel na večer domov, jo je objel in poljubil. Zrl jo je v dno oči; teh oči se je ona spominjala, in ni mogoče, da bi bila le trohica laži v njih. Pri večerji ji je pripovedoval novice. Kadar sta bila na izprehodu, je ujel njene roke in jo je stisnil, kot stisne zaljubljeni mladenič v zanosu svoje prve ljubezni. Še prejšnji večer je to

storil. Kadar je ponoči sijala luna v sobo in se mu ni ljubilo spati, ji je kramljal do polnoči; med besede je mešal poljube...

Ta človek jo vara? Vzdihihnila in se nasmehnila. Zdelo se je smešna sama sebi, osramočena sama pred seboj.

Ko pa se je zamislila zopet, je začela vstajati iz te mirnosti druga slika.

Spomnila se je, da je njen mož lep. Njegovo telo je vzbujalo pozornost med ženskami, kadar se je prikazal na ulico. Eno nadstropje niže je stanovala mlada vdova. Ta je dejala pred mesecem in nasmeh je zaigral na njenih ustnicah: "Vaš mož je lep, zelo lep!"

Tedaj je bila ponosna na to izjavo, zdaj jo je zapela. Spomnila se je tudi besed svojega moža, ki je pogledal za vdovo: "Čedna postava!" Ona pa mu je tedaj prikimala. Slepota, slepota!

Zdaj se je z grozo spominjala vseh potankosti, ki jih prej nikoli ni opazila. Ko je šla z možem po cesti, je čula besede: "Lep mož!" Kaj je tedaj mislila, kaj misli sedaj?...

Šla je po sobi. Spomin je kopal dalje. In kamorkoli se je obrnila v preteklost, se je kot s pozabljenimi fotografskimi ploščami odkrila nova slika, novo doznanje.

Zasovražila je ženske, ker je čutila tekmovalke v njih; silo, ki ji je izpodkopavala tla. V svojem ženskem ponosu je bila žaljena, v kršenju svojih pravic in svoje lastnine, ki jo je smatrala do smrti za nedotakljivo. Pa je segla roka po nji. Stokrat prokleta roka!

Zmes stoterih strupenih čuvstev se ji je zarila v kri. Kot o-mama ji je šlo skozi telo in prehajalo v zadnji njen gibljaj, slednja misel je bila narekovana od neznanega demona. Vsak dvom in slednji pomislek sta bila že v svojem zaplodku umorjena in premagana od zla, ki je bilo močnejše in je od hipa do hipa rastlo.

Ko se ji je jeza zablskala v oči in je stisnila pesti, je bila premagana. Zlo jo je objelo ko polip in jo je prerasl s pošastnimi udi čez in čez...

3.

Prvi sklep je bil storjen.

Toda, ko je hotela stopiti na hodnik, je obstala pred vrati. Z roko se je prijala za podboje, glavo je oprla na mrzli les. V prsih je burno vstajalo kot vihar. Čakala je, da se razburjenje poleže in se pojavi hladen preudarek.

Kam? Za nitjo tja, odkoder se je pred dobro uro prikazala

Miklavž je zgodaj obiskal vojake v Italiji

Ameriški vojaki v Italiji so praznovali svoj božič čim so prejeli darila od svojcev. Običajno so paketi in zaboji preveč nerodni, da bi jih vojaki nosili s seboj do božičnega dne. Slika kaže skupino vojakov, ko so v bližini vojne fronte, zaposleni z odpiranjem svojih paketov.

Official U. S. Marine Corps Photo

Soundphoto—These are dead Japs on Tarawa, where they threw Tarawa's sands as the U. S. Marines continue their "mopping up" operations on the Island which earned the name of the Japanese "Gibraltar."

WACs vodijo letala

Na Randolph zrakoplovščini, v Texasu, ki je "West Point zrakoplovstva," vodijo WACs vsa letala, ki prihajajo ali odhajajo iz zrakoplovščine. Od leve na desno so: narednica Jean Daubert, Cpl. Rose Chytila, Cpl. Lois V. White.

resnica, in potem do konca...

Ta korak je bil zanjo neizrečeno težak. Vedela je, da se lahko osmeši. Ponos je bil v nji ukoreninjen pregloboko, in bala se je, da ga zruši nepreviden hip.

Vendar... vendar... Ni se mogla premagati. Morda pa je bila sodbena prenaplajena, besede nikoli izgovorjene. Človek se veseli po mučnih sanjah, da niso bile resnice.

Roka ji je padla ob telesu, dvignila je glavo. Nato stopila skozi vrata. Pri sruju ji je bilo, kot da je pričela čisto novo življenje. Toliko doživlja v eni uri, da ni mogla vsega razvrstiti in pregledati v svoji duši!

Kakor da stopa s prvim korakom v greh, tako so se pre-

mikale noge, jezik je lepil v ustih. Ko je stala pred vrati sednjega stanovanja, je bila nadomoma tako plaha, da se ni upala potrkati. Hotela se je vrniti.

Bilo je prepozno. Vrata so se odprla sama od sebe, na vratih sta se prikazali dve gospe. Bili sta gospe z balkona, napravljene ni za odhod.

"Mislila sem k vam", je dejala gospa Vera in ni mogla povedati nič več.

Gospe sta se znali premagati, še spogledovali sta se le mimogrede. Beseda je bila sladka, pogled sladkejši.

"Zelite, gospa?"

In zajecelja je še enkrat: "Koliko je ura — če ste tako dobri? Naša se je ustavila..."

"Samo eno uro imamo in to ima mož s seboj."

"Hvala, gospa! Oprostite!"

"Prosim, gospa."

Konec smešnega pogovora se je izvršil že na stopnicah. Gospe sta izginili v veži, gospa Vera je slonela na ograji stopnic.

Ni mogoče, ni mogoče! Kako naj vpraša, kako naj konča razgovor? Saj je blazno! Ničesar ni mogoče reči!

Vrnila se je v kuhinjo in sedla na stol. Srce ji je začelo burneje biti. Razmišljala je in zavrgla slednjo misel sproti. V možganih je tičal klopec, ki ga ni bilo mogoče razmotati.

Ko se je predramila iz razmišljanja, je pogledala na stensko uro. V enakomernih nihajih je šlo nihalo od enega konca do drugega in merilo sekunde. Kazalec je kazal tri četrti na šest uro zvečer.

Tri četrti na šesto?

Nikoli se ni vprašala tega, Ta večer se je vprašanje porodilo samo od sebe. Tri četrti na šesto? Ob štirih in pol zapirajo urade. Kod hodi njen mož?

Pa je prihajal le redkokdaj

točno, včasih je nategnil prihod čez celo uro. Ni ga vpraševala po vzroku zakasnitve.

Stevilke so podčrtavale v možganih porojeno misel. Pet minut dolgi sta dve ulici iz pisarne domov.

Moral bi biti že nad eno uro doma. Danes! In včeraj! In predvčerajšnjim! In drugič?

Kot bi z nožem odrezala prvo misel, je v hipu pričela misliti drugo. Eno nadstropje niže stanuje vdovica. Njena lepota je očita, njeno telo je sveže. Ne-koč se je je dotaknila. Ni se več spomnila, zakaj. V tem hipu spomina je občutila njeno toplo, mehko meso... Fej, kako se ji je gnusila, kako jo je sovražila in vendar se je bala premoči ti- stega mesa.

Preteklo je trideset minut. Teh trideset minut pa se je neznan- sko čudno kobalilo pred njenimi duševnimi očmi. Teh trideset minut je vdovo razgali- lo in uganjalo z njenim telesom bakhantske prizore, ki so gospej Veri povzročili nov glavobol; telo se je pričelo znova tres- ti.

Ura se je pomikala počasi. Minuta za minuto kot večnost za večnostjo. Ni se mogla več premagati. Bala se je, da jo po- pade zopet groznica. Dvignila se je in šla skozi vrata.

Cez dve minuti je pozvonila pri vdovi eno nadstropje niže. Vrata se niso takoj odprla. Tri blazne minute je čakala in po- zvonila znova. Zaslišala je ho- jo, izza odprtine vrat je pogle- dal obraz.

"Prišla sem... rada bi ve- dela, koliko je ura?"

"Vstopite, prosim. V kuhinjo. Šest je in ena četrta, ena minuta čez..."

Gospa Vera je videla in slišala besede le na pol. Pregledala je z enim pogledom na predme- te, kako so postavljeni, da bi zasledila okus svojega moža.

Vrata v spalnico so bila sa- mo priprta. Ko je vdova zapirala okno kuhinje, je gospa Vera pogledala v sobo. Bila je praz- na. Dve poročni z rdečimi pre- grinjali pogrnjeni postelji sta stali v nji. Zapazila je, da so na obeh posteljah pogrnjene rju- he. Čemu sta vdovi dve z rjuha- mi pogrnjeni postelji?

Vdova se je ozrla nanjo in jo je videla okamenelo v mislih ko Lotov steber.

"Kaj vam je, gospa? Nič me ne obiščete. Kaj pa Vaš so- prog?"

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi

CE POTREBUJETE

Novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 3376-8377
Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITE:
ENdicott 0718

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvelčenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobi v va- še polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Ali imate

rabljen harmoniko ali klavir, ki ga ne rabite? Mi vam plačamo najvišjo ceno. **HOEDL**, 7412 St. Clair Ave.

Australia Fights COUGHS

or Bronchial Irritations Due To Colds — With Buckley's "Canadiol"

Almost instantly you get the surprise of your life — coughing spasms ease — right away it loosens up thick sticky phlegm — opens up clogged bronchial tubes — makes breathing easier.

This is real economy in Buckley's — all medication — no syrup. Half to one teaspoonful will convince the most skeptical. Get Buckley's "Canadiol" made in U. S. A., the Cough Mixture that outsells all others in Australia, New Zealand, Canada and many other countries on merit alone.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy — within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. If, at the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions — you owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

Za delavce

Hotel Statler

potrebuje moške
LICENCIIRANE, KURJACE
BARVARJA
HISNIKA
OPERATORJA STROJA ZA
POMIVANJE POSODE
PERILNICO
potrebuje ŽENSKKE za:
OPERATORICE STROJA ZA
POMIVANJE POSODE
PRI PECIVU
POMOČNICO KUHARICI
Tedenska plača, obedi, unifor-
me, odvisno od dela.
Zglasite se v ozadju Hotela,
E. 12 St.
Personnel Office, soba 335,
med 9-5 pop.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Ce ste sedaj zaposleni pri o-
brambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se
zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

MOŠKE IN ŽENSKKE

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo držav-
ljanstva.

Nobene starostne omejitve, če
ste fizično sposobni za delo, ki
ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

**National Carbon
Co., Inc.**

UNITED NATIONS FACTS

HENDERSON 5357

WANT TO GIVE YOUR CHILDREN A COLLEGE EDUCATION?

Want to send your children to college after the day of Victory arrives... and have money coming in every month to pay for their tuition and expenses?

Then start a nest egg now! Invest every cent you can in U. S. War Bonds. Regularly! War Bonds can't go down in price. For every \$3 you put in War Bonds now, you get back \$4 in 10 years! Even on a small income, you can start saving for your children's future today.

YOU'VE DONE YOUR BIT NOW DO YOUR BEST!

Boost your Bond buying through the Payroll Savings Plan

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost